

KUTSESTANDARD

Taimekasvatustootja, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Taimekasvatustootja, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Taimekasvatuse põllumajandustootja on erialase töökogemusega spetsialist, kes planeerib, analüüsib, korraldab ja vastutab taimekasvatuse tava- ja mahetootmise eest. Ta toodab, esmatöötleb ja turustab põllumajandussaadusi. Tema peamisteks tööülesanneteks on ettevõtte tootmistegevuse kavandamine ja korraldamine, tootmismahude ja tööjõu vajaduste planeerimine, tööde juhtimine, majandustegevuse üle arvestuse ja aruandluse pidamine, vajadusel ettevõtte esindamine ning klientide ja vahendajatega suhtlemine. Ta on kursis valdkonna arengutega ja on vajadusel valmis rakendama asjakohaseid muudatusi. Töötamine põllumajandustootjana eeldab tööd inimestega, organiseerides ja vastutades meeskonna töö eest.

Töötamine põllumajanduse tootmisettevõttes eeldab heade põllumajandustavade järgimist ja tegutsemist viisil, mis tagab ohutu toidu ja sööda tootmise.

Taimekasvatuse põllumajanduse kutsealal on ka Taimekasvataja, tase 4 kutse.

A.2 Tööosad

A.2.1 Põllu- ja rohumaakultuuride kasvatamine

1. Mullaproovide võtmine.
2. Viljavaheldusplaani koostamine.
3. Maa külviks ettevalmistamine.
4. Seemnete kvaliteedi hindamine.
5. Põllu- ja rohumaakultuuride külvamine.
6. Väetamisplaani koostamine ning väetamise ja hooldustööde korraldamine
7. Taimekaitsetööde tegemine

A.2.2 Põllukultuuride koristamine ja säilitamine

1. Küpsusfaasi hindamine, koristamine ja saagikuse määramine.
2. Saagi esmane töötlemine, hoiustamine ja säilitamine, proovide võtmine.

A.2.3 Rohumaakultuuride koristamine ja säilitamine

1. Koresöödaks kasvatatavate rohumaakultuuride kasvufaasi hindamine ja tehnika seadistamine.
2. Koresööda valmistamine.
3. Koresööda ladustamine, proovide võtmine.

A.2.4 Põllumajandusmasinate hooldamine ning remontimine

1. Põllumajandusmasinate ja -seadmete hooldamine.
2. Masinate ja seadmete ettevalmistamine hoiustamiseks või hooajatöödeks.
3. Tööseadmete kuluosade seisundi määramine ja hindamine.
4. Põllumajandusmasina ja -seadme remontimine.

A.2.5 Juhtimine ja majandamine

1. Tootmisprotsessi ja -ressursside kavandamine. 2. Personali juhtimine. 3. Aruannete koostamine. 4. Müügiprotsessi ja turundustegevuse kavandamine. 5. Äriplaani koostamine.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Põllumajandustootja töö eeldab töötamist nii sise- kui välitingimustes, vajadusel ka puhkepäevadel ja riiklikel pühadel ning öisel ajal. Töös puututakse kokku erinevate allergeenidega (taimekaitsevahendid, tolm, pesu- ja desinfektsioonivahendid, jm).
A.4 Töövahendid
Põllumajandustootja töötab kutsealal kasutatavate põllumajandusmasinate, farmiseadmete ja -tarvikutega (sh infotehnoloogiline riist- ja tarkvara).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Põllumajandustootja töö eeldab analüüsi- ja organiseerimisvõimet, füüsilise koormuse taluvust, head füüsilist vormi ja tervist. Vajalikud on pingetaluvus, vastutus-, kohanemis- ja koostöövõime ning täpsus ja kohusetunne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
5. taseme põllumajandustootjal on üldjuhul erialane kutseharidus või kõrgharidus või töökohal või täiendusõppes omandatud kutseoskused ning töökogemus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Taimekasvatusspetsialist, agronoom, talunik.
A.8 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Taimekaitsevahenditega töötamine nõuab taimekaitsetunnistust vastavalt taimekaitseseadusele. Töötamine liikurmasinatega nõuab juhtimisõigust vastavalt liiklusseadusele.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Põllu- ja rohumaa kultuuride kasvatamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Korraldab mullaproovide võtmise, analüüsib ja kasutab tulemusi väetamisplaani/viljavaheldusplaani jm koostamiseks, lähtudes kasvatatavast põllukultuurist ja õigusaktidest tulenevatest piirangutest. 2. Koostab viljavaheldusplaani, arvestades kultuuride rotatsiooni põhimõtteid, ettevõtte eesmärgi ja võimalusi, sh turusituatsiooni. 3. Korraldab maa külviks ettevalmistamist, arvestades mullastikuolusid ja mullaharimise viise otsekülv, minimeeritud ja tavaharimine). 4. Korraldab seemnete kvaliteedi hindamist ja arvutab külvisenormi, arvestades seemnete kvaliteeti ja külvatavat kultuuri. 5. Korraldab külvitehnika seadistamist ja viljavaheldusplaanis olevate kultuuride külvamist. 6. Koostab väetamisplaani, lähtudes kasvatatavast kultuurist ning õigusaktidest tulenevatest piirangutest; korraldab kultuuride väetamist ja kasvuaegsete hooldustööde tegemist. 7. Planeerib ja korraldab erinevad hooldustööd põllu- ja rohumaa kultuuride kasvatamisel.	

8. Koostab taimekaitseplaani arvestades integreeritud taimekaitseõudeid, hindab taimekaitsetööde vajalikkust ning korraldab taimekaitsetööd (sh seemnete puhtimise) vastavalt töö- ja keskkonnaohutusnõuetele ning kasvatatavale kultuurile.

9. Planeerib loomade (nt mäletsejaliste) kasutamise võimalusi põldude/rohumaade hooldustööde tegemisel (mullaelustiku ning mulla seisukorra parandamiseks).

B.2.2 Põllukultuuride koristamine ja säilitamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Hindab küpsusfaase, arvestades põllukultuuri kasutamise eesmärki; korraldab koristustehnika seadistamise vastavalt põllukultuurile; korraldab saagi koristamise ja äraveo põllult; kogub põllukultuuride koristamise käigus saadavad andmed ning määrab esialgse saagikuse.

2. Korraldab saagi kuivatamise, sorteerimise, hoidla ettevalmistamise ja saagi ladustamise, arvestades hoiustamiseks ja säilitamiseks vajalikke nõudeid; korraldab saagist proovi võtmise ja tellib vajalikud analüüsid; hindab saagi kvaliteeti ja võtab saagi arvele vastavalt ettevõtte sisekorrale.

B.2.3 Rohumaakultuuride koristamine ja säilitamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Hindab koresöödaks kasvatatavate kultuuride kasvufaasi, arvestades nende kasutamise eesmärki; korraldab söödavarumistehnika töökorda seadmise.

2. Korraldab koresööda varumise, hinnates niite niiskusesisaldust, arvestades ilmastikutingimusi, tehnoloogiat ja eesmärki (hein, silo); dokumenteerib varumise käigus saadavad andmed ning määrab esialgse saagikuse.

3. Korraldab hoidla ettevalmistamise sööda säilitamiseks, arvestades hoiustamiseks vajalikke nõudeid ning jälgides hoiustatud sööda kvaliteeti hoiustamise ajal; korraldab söödaproovi võtmise ja tellib vajalikud analüüsid, hindab sööda kvaliteeti analüüsi tulemuste põhjal; korraldab söödaarvestuse vastavalt ettevõtte sisekorrale.

B.2.4 Põllumajandusmasinate hooldamine ning remontimine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Tagab masinate ja seadmete töökorrasoleku, korraldades nende igapäevast tehnikakontrolli ja hooldamist (puhastamist, määrimist jm).

2. Korraldab masinate ja seadmete ettevalmistamist (puhastamist ja hooldamist) hoiustamiseks või hooajatöödeks, arvestades ettevõtte töökorraldust.

3. Korraldab töömasinate ja -seadmete kuluvosade seisundi määramist ja hindamist, lähtudes tootja juhistest.

4. Korraldab masinate ja seadmete remonti ja vajadusel tööseadmete ning nende kinnitusmehhanismide osade asendamist vastavalt tootja juhisele ja ettevõtte töökorraldusele.

B.2.5 Juhtimine ja majandamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Kavandab tootmisprotsessi ja tootmisprotsessiks vajalikud ressursid, jälgides sealjuures keskkonnanõudeid, kasutades erialast tarkvara, elektroonilisi andmebaase ja kaarte; korraldab info ja juurdepääsude kaasajastamise.

2. Korraldab ettevõtte tootmisega seonduvate tööülesannete täitmise, andes töötajatele asjakohaseid korraldusi; valib ja värbab töötajaid; tagab töötajate tööalase pädevuse ning vajadusel suunab töötajad täienduskoolitusele; vormistab töölepingud, peab tööaja ja töötasu arvestust, kasutades vastavat tarkvara.

3. Selgitab välja ja planeerib töötajate motiveerimise võimalused; toetab töötajate sotsialiseerumist ja meeskonnatunde tekkimist, korraldab info liikumise ettevõttes.

4. Leiab juhtimiseks vajalikku informatsiooni ja hindab selle usaldusväärsust, koostab tootmisaruanded ning dokumentatsiooni ettevõtte siseselt ja edastab ametiasutustele vastavalt õigusaktide nõuetele, kasutades vastavaid infosüsteeme.

5. Kavandab ja korraldab müügi- ja turundustegevused vastavalt ettevõtte eesmärkidele, loob ja hoiab kliendisid koostööpartneritega.

6. Koostab ettevõtte äriplaani, lähtudes ettevõtluskeskkonnast ja äriideest.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Taimekasvatustootja kutset läbiv kompetents

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. järgib õigusakte, juhendeid, töökorraldusi, -eeskirju, head põllumajandustava ning ohutusnõudeid;

2. koostab ettevõtte tööks vajalikke juhendeid, töökorraldusi, -eeskirju ning ohutusnõudeid; vastutab enda ja oma töörühma tööülesannete täitmise eest;
3. püstitab selged eesmärgid, planeerib tegevusi ja arvestab võimalike muutustega; jälgib tootmisprotsessi jooksul tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist;
4. analüüsib tootmisprotsessiga seonduvat teavet; organiseerib ressursse ülesannete täitmiseks;
5. teeb koostööd klientide ja koostööpartneritega, tagab tulemusliku meeskonnatöö;
6. kujundab töötajate vastutustundlikku suhtumist keskkonda;
7. kannab hoolt heakorra, puhtuse ja meeldiva keskkonna eest ettevõttes, järgides hügieeni- ja bioohutusnõudeid, kasutades puhastus- ja desinfektsioonivahendeid;
8. teeb koostööd klientide ja koostööpartneritega, tagab tulemusliku meeskonnatöö;
9. täiendab ennast tööalaselt, õpib ja omandab uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid;
10. jagab oma teadmisi ja valdkonna spetsifikat kolleegidega; kavandab töötajate täiendusõpet, lähtudes ettevõtte eesmärkidest;
11. tuleb toime kriisiolukordades; osutab esmaabi nii inimestele kui loomadele;
12. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ja ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt Lisa 1);
13. kasutab oma töös arvutit vastavalt Digipädevuste enesehindamise skaala Algtasemel kasutaja tasemele (vt Lisa 2); kasutab erialast tarkvara.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-22112018-2.3/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Ann Riisenberg, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda Marika Oeselg, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Külli Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Miralda Paivel, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Kaja Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Aive Kupp, Järvamaa Kutsehariduskeskus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	22.11.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.10.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6111 Põllusaaduste ja köögiviljakasvatajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Farmer, level 5
Vene keeles	Фермер
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	